

Академічний курс земельного права України

Видавничим домом «Ін Юре» у 2008 р. було видано підручник для студентів юридичних спеціальностей вищих навчальних закладів «Земельне право України»¹, підготовлений відомими вітчизняними вченими — доктором юридичних наук, професором, членом-кореспондентом НАН України, академіком Академії правових наук України, завідувачем відділу правових проблем аграрного, земельного та екологічного права Інституту держави і права ім. В. М. Корецького НАН України В. І. Семчиком, доктором юридичних наук, професором, членом-кореспондентом Академії правових наук України, завідувачем кафедри екологічного права Національної юридичної академії України імені Ярослава Мудрого М. В. Шульгою та кандидатом юридичних наук, старшим науковим співробітником Інституту держави і права ім. В. М. Корецького НАН України П. Ф. Кулиничем.

Актуальність та своєчасність видання зазначеного підручника не викликає жодних сумнівів. Адже незважаючи на те, що й раніше видавалися підручники та навчальні посібники із земельного права України, науково-практичні коментарі до Земельного кодексу України, рецензоване видання враховує усі зміни до земельного законодавства України та останні досягнення земельно-правової науки.

Запропонований підручник розкриває всі правові інститути сучасного земельного права. Поданий матеріал логічно поділений на Загальну та Особливу частини. У Загальній частині послідовно розкриваються предмет, методи й система, історія земельного права, джерела земельного права, земельні правовідносини тощо. Особливу увагу приділено характеристиці права власності та інших прав на землю (права землекористування, права оренди, права земельного сервітуту та ін.). Вважаємо, що важливим є включення до Загальної частини підручника матеріалу щодо правового регулювання обігу земельних ділянок. Подання зазначених положень та їх засвоєння студентами юридичних спеціальностей вищих навчальних закладів має непересічне значення, що підкреслюється сучасним станом формування ринку земель в Україні.

¹ Земельне право України: підруч. для студ. юрид. спец. вищ. навч. закл. / В. І. Семчик, П. Ф. Кулинич, М. В. Шульга. — К., 2008. — 600 с.

У свою чергу, Особлива частина підручника присвячена висвітленню правового режиму земель окремих категорій: земель сільськогосподарського призначення, земель житлової та громадської забудови, земель промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони, природно-заповідного фонду та іншого природоохоронного призначення, оздоровчого, рекреаційного, історико-культурного, лісгосподарського призначення та земель водного фонду.

Окремо слід відмітити, що усі розділи підручника написані з широким використанням змісту не тільки значної кількості актів земельного законодавства, а й підзаконних відомчих нормативно-правових актів, що додає йому практичної спрямованості. Також слід сказати про науковий зміст підручника, на сторінках якого знайшли місце відповідні посилання на фахові видання останніх років із земельного законодавства та права. При цьому зберігається легкість викладення матеріалу з авторськими поясненнями складних положень доступною мовою. Враховуючи те, що рецензований підручник адресований студентам, це заслуговує позитивної оцінки. Можна очікувати, що дане видання буде користуватися попитом не тільки у студентів, а й серед широкого кола читачів.

Ознайомлення з підручником справляє добре враження, він написаний на належному навчально-методичному рівні, що підкреслюється тим, що його видано під грифом Міністерства освіти і науки України як підручник для студентів вищих юридичних навчальних закладів.

Втім потребує зауваження наступне. У підручнику подано окремі розділ, який стосується правової охорони земель, у якому висвітлені питання щодо юридичної відповідальності за порушення законодавства про охорону та використання земель. Проте, на нашу думку, слід було б більш широко подати матеріал щодо сутності та порядку вирішення, врегулювання земельно-правових спорів, оскільки це має сьогодні непересічне значення та викликає багато проблем у практичній діяльності. Крім того, слід підкреслити, що в сучасних умовах належне вирішення земельних спорів виступає однією з гарантій земельних прав. Разом з тим висловлене зауваження жодною мірою не знижує високої якості рецензованого підручника.

Остаточний висновок може бути таким — рецензований підручник «Земельне право України» значно збагатить бібліотеку національних земельно-правових видань. Підручник стане у пригоді не лише студентам юридичних спеціальностей вищих навчальних закладів, але й може бути використаний практикуючими юристами, студентами економічних та сільськогосподарських вищих навчальних закладів, а також

іншими читачами, які цікавляться актуальними земельно-правовими проблемами.

Усе викладене переконує, що підручник «Земельне право України», підготовлений доктором юридичних наук, професором, членом-кореспондентом НАН України, академіком Академії правових наук України В. І. Семчиком, доктором юридичних наук, професором, членом-кореспондентом Академії правових наук України М. В. Шульгою та кандидатом юридичних наук, старшим науковим співробітником Інституту держави і права ім. М. В. Корецького НАН України П. Ф. Кулиничем, абсолютно справедливо може вважатися академічним курсом земельного права України.

***Віталій Уркевич**, доктор юридичних наук,
доцент кафедри аграрного права
Національної юридичної академії
України імені Ярослава Мудрого*